

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nežankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in izdajanje sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nuški ulici, na Josip Verdijevev tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin, dvakrat 12 vin, trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

In še enkrat: Organizujmo se!

V starih Atenah je prejel neki oblastnik med veselimi gostovanjem list, v katerem ga je svaril dober prijatelj pred bližno zaroto. Ali mož, nejevoljen, da ga kdo moti med veselico, vrže neodpečatjeno pismo pod vzglavje svojega sedeža, rekoč: „Opravki za jutri“. Toda drugega jutra ni dočakal mož, izgubivši še tisto noč oblast in življenje. Modrosti je učiti se od nemodrosti drugih.

Zato kličemo vsem našim somišljenikom: Ne odlagajte z organizacijo. Ti opravki morajo biti za danes. Takoj brez odloga treba pričeti. Kdor se čuti sposobnega za to, njegova sveta dolžnost je, da takoj prične z delom. Naše geslo mora biti: Že danes, ne šele jutri. Na delo torej, da ne poreko zanamci, da smo bili malomarni in brezbržni za velevažna vprašanja svoje dobe, da smo bili preslabi za dejanja, preboječi za žrtve.

Ne moremo pa dovolj poudarjati, da pri tem vprašanju katoliško-narodne organizacije niso naši nasprotniki glavna stvar. Ravno to marsikje zavira vsako organizacijo, ker se ljudje, kateri bi sicer po mislih bili vneti za njo, boje nasprotnikov. Vedno pravijo: Kaj bode ta ali oni rekel, ta bode nasproten, ta je že nasproten. Jaz se nočem zameriti, kaj bodo pisali napredni listi itd.

To ne velja, mi moramo združevati prijatelje, za nasprotnike pa se ne brigati. Organizovati ne moremo drugih, kakor tiste, ki so ene misli. Pustimo v miru nasprotnike, ne mislimo na nje in s tem ne ubijamo sebi poguma, ne škodujemo dobri stvari in ne gubimo časa. Ne zmenite se zato, kaj pišejo liberalni listi. Vsaki ima sam vest. Da si izpraša svojo vest, ne potrebuje liberalnih listov.

LISTEK.

Čuvaj se slabega berila!

Bilo je na Nemškem. V mestu N. živel je mlada luteranka. Ta je imela tovarišico, ki je bila katoliške vere in zelo pobožna. „Rade sve — piše luteranka — skupaj zahajale in se pogovarjale o tem in drugem, kot dve mladi, pošteni, odrasli deklici. Ljubile se sve in razumele prav dobro.“

Ko so necega dne zopet snideve, in sve o marsičem govorile, prideve tudi na vero. Jaz sem tovarišici dolgo zakrivala, da sem luteranka in danes se le sem ji to razodela. Tovarišica me žalostno pogleda in začne jokati!

Jaz se tedaj močno začudim njeni britkosti in je ne razumem. Skušala sem jo tedaj pomiriti in ji dokazati, da tudi mi luterani imamo enake božje zapovedi in da častimo Kristusa kot svojega Odrešenika. Toda tovarišica moja mi ne da veljave, temveč mi kar naravnost pové, da dvomi, ali smo mi luterani sploh kristjani.

Med nama nastane tedaj neka nasprotnost in hud srčen boj, in jaz se celo spozabim tako daleč, da se začnem hudovati. Da bi prepričala dobro tovarišico o resnici svojih besed, ji dam moj luteranski molitvenik, razne luteranske pesmi in drugo luteransko berilo.

Jaz nikakor nisem mislila blago tovarišico spreobračati s tem k luteranstvu

Vse organizacije naše pa morajo izvirati iz rodbine, pričeti se morajo v rodbini, zvezane morajo biti z rodbino. Vse, naj se imenujejo posojilnice, naj se imenujejo zadrage, bralna društva, politična društva, sploh vsaka zveza med ljudmi, kakoršnakoli, ki hoče služiti splošni koristi, mora biti v tesni zvezi z rodbino, mora se torej skrbno varovati vsega, kar bi rodbino in njeno vez na zemlji rušilo. Zakaj prvo je vendarle vedno rodbinsko življenje. Rodbina je svetelja, nego vse družbe, ki so nastale za njo. Zato mora biti vsa organizacija taka, da ne ruši in ne moti rodbinskega življenja. Vsako naše društvo pospešuj pravost in versko življenje. V gospodarski organizaciji treba pred vsem poudarjati moralno stran gospodarskih društev, posojilnic, zadrug itd. Ta društva morajo v udih vzbujati varčnost, veselje do dela in napredka itd. Izključena mora biti potrata in razkošnost. Tudi politična društva morajo se ozirati na družino, ki je temelj človeške družbe.

Zato opozarjamo zopet na resolucijo drugega slov. katoliškega shoda, ki se glasi:

„Pri snovanju in preosnavljanju političnih in nepolitičnih društev naj se pazi, da društveno delovanje ne bo kalilo rodbinskega življenja; v prvi vrsti naj se gleda, da bodo društva služila pouku in blaženju srca; odstranjanje naj se vsaka priložnost za potrat in razkošnost.“

Ničesar ne verujem.

Kaka abotnost! Ljudje se branijo vere, a udajajo se praznoverju! Kajti praznoverja ne nahajamo morebiti le v zapuščenih ogljarski koči, ampak še vse kje drugje. Saj je pisal neki dunajski liberalni list celo sam:

in tudi še v misel mi ni prišlo, da bi jej dano bilo vtegnilo v čem škodovati ali jo omajati v njenem prepričanju.

Hodile sve vedno skupaj in se ljubile leto za letom. Toda kako se začudim, ko zapazim, da nosi mojo knjigo seboj, ko hodi k sv. maši!... In kaj še!?...

Jaz sem med tem časom bila tako srečna, da sem pristopila h katoliški veri — hvala večnemu Bogu! — ali uboga moja tovarišica se je vsa nekam spremenila in začela biti dan za dnem bolj mrzla proti katoliški, edino zveličavni veri!!

Ta čas ji umrje oče. Nedolgo potem me obišče. In kaj mi pové?! — Groza pač, kam pripelje človeka slabo berilo!! Pove mi z neko zadovoljnostjo, kako je zabranila duhovniku, da ni smel k postelji njenega umirajočega očeta!! In ko ji je hotel duhovnik blagosloviti križec, katerega je pokojni oče v rokah imel, odgovorila mu je, da je nji zadosti, in da ne pozna večjega blagoslova, kakor če se dotakne očetove mrzle roke!...

O moj Bog! si mislim. Jaz nisem bila takrat še toliko podučena, da bi prav razumela, kako uboga v veri je postala moja tovarišica!

Pride nedelja. Zopet sve skupaj. Napravile sve se v cerkev. Ali kaj vidim? Moja tovarišica se napoti proti luteranski cerkvi!

„Kam pa greš?“ ji rečem. „Kaj iščeš tam? Tam ne najdemo tolažbe, pojdi z menoj!“ Nič! Ona gre v lute-

„Dobi se mnogo omikanih ljudi, ki se o petkih ne vozijo po železnici, ki jutraj boječe pazijo, da ne vstanejo z levo nogo.“ Vse, tudi abotno praznoverje rajši tedaj, kakor vero, ki jo nujno zahteva zdravi razum! To je stara pesem; kjer gine vera in se šopiri brezvera, uspeva tudi bujno praznoverje.

6. A kako dolgo traja nevera? Demosten, veliki govornik starega veka, imenoval je večkrat kralja Aleksandra, nasprotnika Atencev, golobradega dečka. Ko so ga pa Atenci hoteli poslati k Aleksandru, zbal se je stopiti „golobrademu dečku“ pred oči in vrnil se je sredi pota. Enako delajo brezverci. Bahajo se s svojo nevero, dokler jim smrt, ki je še močnejša kot kralj Aleksander, ne stopi pred oči. Tedaj pa je misel na vero sitna, da, grozna. Volnči, brezverski pisatelj, je nekdaj, vozeč se po morju razlagal na krovu ladije pomorščakom brezverske nauke. Naenkrat se stemni nebo, strašen vihar se vzdigne, in ladija je v grozni nevarnosti. Volnči zbeži v sobico, kjer vidi redovnika moliti sv. rožni venec. Iztrga mu molek, stisne se v kot in začne toplo moliti. Ko vihar poneha, pride Volnči zopet na krov, kjer ga vprašajo oni, ki so ga videli ravnokar moliti, zasmehljivo: „Kam si djal svojo brezvero; si jo li vrget v morje?“ Volnči pa odgovori z resnim licem: „Lahko je biti brez vere, ko človek sedi složno za pečjo, preskrbljen z vsem dobrim; ne pa, ko vstane vihar in grozi pogin. Tedaj premaga človeka čustvo, kateremu se nikdo ne more ustaviti.“

Ostanimo tedaj pri sveti veri, katere ne namesti nič boljšega. Ogibljimo se vseh blodenj, ki vodijo k neveri. Kdor ohrani srce prosto ognjenih strasti, kdor ne sega po slabem berilu, kdor se ne

ransko cerkev, jaz v katoliško veliko cerkev.

Preteče na to več časa. Jaz grem z očetom na potovanje. Od tistega časa se nisve več videle.

Devet let na to ona umrje. Grem in obiščem njen grob. Ko ga rajdem, vidim, da ni na spomeniku križa. Le golo ime očeta in hčere! Počivala sta blizu drug poleg drugega. Žalost me obide. Poprašujem tu in tam, ali nič ne izvem. Slednjič najdem njeno staro dekle, ki je bila še živa. Od te izvem, da ni njena gospodinja, moja nekdanja tovarišica, tri leta pred smrtjo šla več v cerkev! V zadnjem trenutku se le pripeljala je njena sestra duhovnika, drugače bi bila reva šla v večnost brez sv. zakramentov!

„Da, kaj hočemo“, ponavljala je v enomer stara dekla, „pokojna je čitala luteranske spise in slabe časopise, in to je bilo krivo.“

Glohoko v srcé me to zadene! Bala sem se, da se zgrudim mrtva, ker srcé mi ni dalo miru. Vest mi je ponavljala: „Ti si kriva! ti si kriva!“

Hudo povračilo.

(Resnična dogodba.)

I.

Neko jutro je hodil postaren mož od hiše do hiše po vasi in v eno mer popraševal, je-li kedo včeraj popoldne ali v noči videl njegovo hčere.

udaja slabim društvom, kdor moli in dela, ne bo izgubil sv. vere, in grozé naj še hujši viharji, prijadral bo zmagovito v pristanišče večne sreče.

Iz nemškega prosto prevedel
I. B.

Kmetijske zadrage.

§ 3. se glasi: „Člani stanovskih kmetijskih zadrug so praviloma vsi lastniki in užitarji zemljiških ali gozdnih posestev, ki niso izključno le za zabavo ali vpisana v železniški knjigi.“

Deželni zbori pa morejo natančneje določiti, katera zemljiška ali gozdna posestva spadajo pod ta zakon.

Deželni zbori morejo določiti, da so:

- a) zemljišča, ki po večini obsejajo gozde,
- b) zemljišča, ki nimajo določene velikosti ali dohodka,
- c) zemljišča, ki presejajo gotovo velikost razsežnosti ali dohodka, izključena sploh iz zadrugne obveznosti ali pa da smejo za-se osnovati posebne stanovske zadrage.

Ne glede na te izjeme je vsak lastnik ali užitar član one okrajne ali občinske zadrage, v katere okrožju leže njegova zemljišča. Čegar zemljišča leže v okrožju raznih zadrug, je član vseh dotičnih zadrug.

§ 4. določa, da okrajno glavarstvo, oziroma deželna vlada določata, kdo je v smislu § 3. lastnik ali užitar zemljišč. Ta paragraf je obveljal z dostavkom posl. Königa, da politično oblastvo razsoja „v sporazumu z avtonomno oblastjo“.

§ 5. se glasi: „Člani deželnih zadrug so vsi člani v isti deželi obstoječih okrajnih zadrug. Ako je v eni deželi več deželnih zadrug, določa deželni zbor, v

Nihče mu ni vedel odgovora, le vpraševali so, kam je šla, da ni doma. „Včeraj popoldne šla je po krme pod Breg, a ni je nazaj, gotovo se ji je pripetila kaka nesreča“, tožil je oče. Vasičani se napotijo iskat, in po težkem peturnem iskanju našli so jo v prepadu pod Bregom — mrtvo.

Mreta (tako jej je bilo ime) je bilo zelo hudobno dekle, prava nadloga celi vasi, še kot pastirica je zmeraj delala škodo kmetom na njih posestvih; pozneje je jemala prideleke z njiv. Nobena reč ni bila varna pred njo.

Po takem početju so jo črtili vsi vasičani, posebno v hudem sovraštvu sta bila s Zemljakom, ker največ škode je njemu naredila. Nihče ni tožil solz za njo. Tu pa tam je kdo zdihnil: „Da bi bila le z Bogom spravljena, naj bi umrla, saj je itak bila v nadlego sosedom. Kakoršno življenje, taka smrt!“

Ženice pa so jele stikati glave, in tiho šepetati: „Moj Bog! ali je res, ali ne, kar govorijo, da jo je Zemljak pahnil v prepad.“

„Nič čudnega, saj mu je zmiraj nagajala. Ravno tisti dan je žela krmo na Zemljakovem pod Bregom“, pripomnile so druge.

„Moj Bog! — gotovo jo je zasačil, morda sta se še kaj sporekla in pahnil jo je po Bregu naravnost v prepad“, kramljale so dalje.

katero doželno zadrugo spadajo različne okrajne in občinske zadruge.

§ 6. „Člani zadrug so opravičeni svoje pravice in dolžnosti prepuščati svojim najemnikom. Deželni zbori morejo v tem oziru skleniti natančnejše določbe. Deželni zbori morejo določiti, ali smejo takozvani „contadini in koloni“ biti člani zadrug“.

§§ 4. in 8. določata, da nedoletne lastnike zemljišč v zadrugah zastopajo varuhi, juristične osebe pa pooblaščenici.

§ 9. določa, da deželni zbori sklepajo glede odborov in delokroga posameznih zadrug organov. Deželni zbori morajo tudi določevati, ali se sprejmo v zadruge razne osebe (oskrbniki, učitelji, živinozdravniki itd.), ki sicer niso posestniki, a imajo zasluge za poljedelstvo.

§ 10. določa, da deželni zbori napravijo pravila za zadruge. Ta paragraf je obveljal brez debate.

Ker je bil § 11. vsprejet v zvezi z 2., pride na vrsto § 12, ki govori o pravnem stališču zadrug.

§ 13. se glasi v bistvu: Vse troške za ustanovitev in upravo zadrug plačajo združniki, v kolikor se ne pokrijejo z drugimi dohodki. V ta namen določijo deželni zbori potrebne priklade k zemljiškemu davku.

Politični pregled.

Zadnja seja državnega zbora pred božičnimi prazniki dne 18. t. m. — Zbornica je v tretjem branju vsprejela zakon glede stanovskih in kmetijskih zadrug. Poročevalcu Povšetju so mnogi poslanci čestitali.

Dalje je zbornica razpravljala o zakonu glede zboljšanja plač diurnistom. Finančni minister je pa izjavil, da vlada zakona ne predloži v najvišje potrjenje, ako parlament ne dovoli davka na vozne liste.

Božične počitnice za državni zbor bodo trajale bržkone do 20. januarija.

Izid deželnozborskih volitev v Dalmaciji. — V soboto so bile v Dalmaciji dovršene deželnozborske volitve. Izid teh volitev je sledeči: 19 poslancev narodne hrvatske stranke; 9 poslancev stranke prava. 2 poslance čiste stranke prava, 6 Srbov in 6 Italijanov avtonomašev.

Deželni zbori. — Danes se snidejo deželni zbori: gorenje-avstrijski, solnograški, moravski, slezijski in goriški; jutri: češki, gališki in štajerski; v ponedeljek: nižje-avstrijski in kranjski.

Nova vojska. — Med državama Chile in Argentinja v južni Ameriki je nastal resen spor, ki bo povzročil bržkone krvavo vojsko. Na obeh straneh se že pridno pripravljajo. Glavno mesto republike Chile je Valparaiso, glavno mesto Argentine pa Buenos-Aires.

Novice.

Srečno novo leto! — Bliža se konec prvega leta dvajsetega stoletja. Za par dni nastopi že drugo leto tega stoletja. Voščimo vsem cenjenim prijateljem in ljubim Slovincem srečen konec in

„Gotovo je bilo tako, Bog mu greh odpusti“, pritrile so vse.

Sodba pri ljudeh je bila končana, tudi pred gosposko niso klicali Zemljaka, dasiravno bi mu bili poznejši čas lahko skoraj z gotovostjo dokazali zločin. V kratkem času je bilo vse pozabljeno.

II.

Preteklo je šest let. Bil je vroč jesenski dan. Zemljak se napoti v bližnjo hosto sekati drva. Z njim je šla 12 letna hčerka. Podere bukev, pa oh, nesreča, velika veja ga udari hudo po glavi. — Hčerka teče kar mogoče naglo domov naznanit nesrečo očetu. Šli so hitro sosedje, da ga rešijo, a prispevši na lice mesta, našli so ga že mrtvega.

Prepeljejo ga domov in položijo na oder. Ljudje ga hodijo kropiti.

„Moj Bog! moj Bog! čudna so Tvoja pota“, jeli so nekateri zdihovali.

„Čudna, čudna“ so govorili drugi, „posvetni pravici je bil ušel, a Božji ni mogel“.

„Komaj šest let je, kar smo pogrebili Mreto, in danes leži ravno tako nepreviden na odru on. Bog mu lodi milostiv!“

„Tvoji pravici, Bog, ne uteče nobeden“, sklepali so vsi.

Ni minulo dolgo časa in bila je pozabljena tudi smrt Zemljaka, kakor pred leti smrt — Mrete.

srečen začetek. Novo leto naj prinese kmetom dobro letino, delavcem večje plače, kapitalistom malo obresti, trgovcem in obrtnikom obilo dela in zasluzka, ubogim mnogo usmiljenih sre, bolnikom zdravje, žalostnim tolažbo, — upravnistvu „Primorskega lista“ mnogo naročnikov, vsem skupaj pa malo grela!

Za „Šolski Dom“ in „Alojzijevišče“. — Prvi dan novega leta se bliža. Od davnih časov je v navadi, da se ta dan dajejo deci darove. Zato prosimo vse slovenske rodoljube na Goriškem, naj se prvi dan novega leta spomnijo naše dece v „Šolskem Domu“ in „Alojzijevišču“. Vsaki tudi najmanjši dar se s hvaležnostjo sprejme.

Slovinci in Slovenke goriške dežele! Poživimo zopet navdušenje za ta dva potrebna zavoda! Ne pozabimo, da je „Šolski Dom“ glavni steber slovenske zavednosti v Gorici. Sto in sto slovenskih otročičev, ki bi drugače bili zane-marjeni, se v njem vzgajajo v versko-nravnem in narodnem duhu.

Podpirajmo tedaj ta dva zavoda!

Č. g. Jos. Ličan. kaplan na Placuli v Gorici, je imenovan za tajnika kn. nadšk. ordinarijata ter ob enem za dvornega kaplana Njega Eminenceje. Čestitamo!

Deželnim glavarjem na Goriškem je imenovan vitez Pajer, njegovim namestnikom pa dr. Gregorčič.

„Slovenska čitalnica“ v Gorici priredi tudi letos na Silvestrovo običajno domačo zabavo v društveni dvorani s petjem, šaloigro in drugimi zabavnimi točkami. Začetek ob 8. in pol uri zvečer. Odbor pričakuje, da se zvesti društveni člani zberó polnoštevilo.

Redni občni zbor „Čitalnice“ bode dne 4. januarja 1902 ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih z navadnim dnevnim redom.

Škrlatica v Gorici. — Zadnje dni je začela v Gorici hudo razsajati škrlatica med otroci. Zaradi tega so od nedelje naprej vsi šolski vrti zaprti.

Vojaškemu naboru odtegniti sta se hotela France Peternel in Jakob Dolenc oba s Kranjskega, s tem, da sta hotela pobegniti v Ameriko, a se jima ni posrečilo, kajti bila sta zasačena v Gorici. Dobil sta vsak po 7 dni zapora in po 10 K globe in sta se morala zopet vrniti v domovino.

Novi most čez Sočo pri Barki. — Malokedaj je bilo kako podvzetje tako nesrečno in je imel podvzetnik toliko smole pa tudi neokretnosti pri zidanju mosta kakor jo je imel dosedanji podvzetnik zgradbe mosta čez Sočo pri Barki. Zato pa in ker je uvidel da z delom ne gre in ne gre, popustil je vse skupaj ter odšel iz Gorice. Zdaj se govori, da prevzame to delo C e c o n i. Ako se to zgodi, se smemo nadeti, da bode ta most morebiti vendar v teku tega stoletja dovršen.

Amerikanske trte — Primorska vlada bo oddajala tudi letos vinogradnikom, ki se nahajajo v kaki po trtni uši okuženi občini, amerikanske trte po znizani ceni in brezplačno. Brezplačno dobe oni, kojim županstvo ali pa župnijski urad potrdi, da so ubožni. Kdor se hoče naročiti na trte, oglasi naj se pri pristojnem županstvu ali pa naj pošlje prošnjo na g. tehničnega voditelja antifilokseričnega oddelka na c. kr. namestništvu v Trstu.

Velike vojaške vaje v Istri. — Prihodnje leto se bodo vršile velike vojaške vaje v Istri in sicer ob morskimi obali ter bo sodelovala tudi mornarica. Vaj se udeleži vse vojaštvo, kar ga spada k III. voju (Gradec) in kar ga je pod vojnim zapovedništvom v Zagrebu in v Zadru.

Tristo dvajset kron!!! — Minuli teden je priobčila „Soča“ senzacionalno vest, da je g. poslanec E. Klavžar namazal, oziroma osleparil nabrežinsko občino ob času županovanja gosp. Ig. Tanceta za 320 kron za neko delo, ki ni nič vredno! Ta vest se je zdelo celo naprednim Nabrežincem predebela laž. Zato so izdali sledečo izjavo, ki prica o razdivjanosti narodno-naprednih voditeljev v Gorici.

Izjava.

„Z ozirom na članek „Klavžar nenasiťljiv in nepoboljšljiv“ priobčen v „Soči“ št. 148, izjavljamo podpisani udje bivšega starešinstva v Nabrežini, da je gospod Ernest Klavžar na našo prošnjo sestavil načrt postave zastran razdelitve nekaterih

občinskih zemljišč in pa pravila, na katerih podlagi bi se ustanovila zadruga za skupno izkoriščanje razdeljenih občinskih zemljišč; da je bil prisoten pri podpisovanju združnih pravil, da je ta izborna sestavljena pravila zbranim združnikom prečital in v vseh podrobnostih razložil in da je i eno i drugo delo izvršil v popolno zadovoljnost vseh interesentov. Istina je, da je občinsko starešinstvo enoglasno potrdilo načrt zakona zastran razdelitve in da so vsi upravičeni uživalci s enako soglasnostjo sprejeli združna pravila.

Izjavljamo slednjič po svojem popolnem prepričanju, da ni bil niti račun g. Klavžarja za njegove poti, zamude in dela nikakor pretiran in da je bilo njegovo tozadevno prizadevanje vsega priznanja vredno“.

V Nabrežini, 21. dec. 1901.

Ignacij Tance, birši župan,

Ivan Gruden, birši podžupan, Martin Pertot, birši podžupan, Valentin Kozmina, posestnik, Jožef Tance, birši starešina, Anton Kozmina, podžupan.

Kako se podpirajo dobri listi?

— 1. Pridobi za dobre liste več ko mogoče naročnikov! 2. Drži se štacun, ki imajo priporočila tudi v dobrih, katoliških listih! 3. Slabih listov ne podpiraj! 4. Piši in sporočaj v liste! Katoliški list je za katolika ravno tako potreben, kakor katolišem za učenca. Katoliški listi so veliki glasovniki božji za katoličane, za vsako družino in za vsacega katoličana posebej. Če nisi še prav trden v veri, boš potem trden, staooviten, neomahljiv in oborožen proti brezverskim napadom, krivim naukom in pohujšljivi pisariji.

„Boj za napredek gospodarski!“ Tako piše neki novejši list in prav piše!

„Pouk o pravem gospodarstvu“, pravi, je prvi pogoj, da kmeta rešimo. Kaj pomaga“, piše dalje, „kmetu vse drugo znanstvo, če ne zna, kako mora gospodariti, kako obdelavati zemljo! Najmanj potrebna pa je sedanja bratomorna politika, s katero se tudi naš kmet že ukvarja in slednji čas bi bil da bi jo naše ljudstvo opustilo in jo nadomestilo s čem za gospodarski napredek. Tū skazi se, kedor je junak!“

Da, da, tū naj bo napredek! tū junak! tū naprednjak!

Tedaj:

Napredek v dobrem gospodarstvu; napredek v pravem obdelovanju zemlje; napredek v umni trtoreji; napredek v živinoreji; napredek v varčnem življenju; napredek v lepem, kristjanskem obnašanju; napredek v omiki in vljudnosti. Ali ne napredek, kakoršen se širi po sedanjih pohujšljivih listih, v slabosti, v slabem gospodarstvu, v zapravljivosti, v razkošnosti, v nezmernosti, v neugnanem pohlepu do pogrešnega veselja, v posejanju po krémah dan in noč, v rogoviljenju cele noči, v zaničevanju duhovščine in pametnih ljudi! To ni napredek!

S tem gremo Slovinci v pogubo, nazaj in ne naprej.

Duhovnik — morilec. — To senzacionalno vest so nedavno razširjali liberalni listi, ki so trdili, da je župnik grško katoliških unijatov Dzingiewicz iz Gryzmalowa v Galiciji brez povoda ustrelil nekega orožnika. Sedaj se poroča iz Tarnopola, da je bil župnik pred sodiščem oproščen, ker se je dokazalo, da se je dogodila le obžalovanja vredna nezgoda. Nabasani revolver, katerega je imel župnik pri sebi, se je vsled nesrečnega naključja sprožil in smrtno zadel orožnika, ki je sedel poleg župnika.

Posl. Eisenkolb in samostani. — Vsenemški poslanec Eisenkolb je bil reven dijak. Podpirali so ga v dijaških letih dominikanci, ki so mu dajali hrano in druge potrebščine. V zahvalo, da se je z redovniško podporo izšolal, zabavlja sedaj Eisenkolb samostanom. So pač vsi jednaki pošteniaki hujskači proti duhovnikom, naj se potem v žilah hujskačev pretaka slovenska ali nemška kri.

Iz Rihemberga. — Dopisniku iz Rihemberga v zadnji številki „Primorca“ odgovarjam, da se je zlagal, ko je pisal, da je klerikalni agitator hotel nekega volilec podkupiti s špehom. Kar piše, da je volilec špeh vzel, je grda laž, da je pa vsejedno volil z naprednjaki, je gorostasna laž, kajti se volilec ni bil.

Dopisnik naj tudi nikar ne smeši žen, ki nikomur slabega ne stori, saj je sam najbolj smešen.

Izjavljam, da se takega smešenja in obrekovanja ne strašim. Jaz ostanem zvest svojemu katoliškemu prepričanju in nasprotnik liberalizmu.

Toliko v odgovor za sedaj!

Obrekovanj.

Iz Boveca. — (Spomini iz zavalilne borbe v trgih 7. t. m.)

Mi vstajamo, mi vstajamo, — in vas je strah!

V Bovecu sti se pripravljali obe stranki na boj; liberalno je vodil sam Burjevič iz Gorice, ki je trdovratno sedel zdaj pri Jonku, zdaj pri cesarju in Rejdefju, ter sprejemal, kakor Meškov satan v „Pripovedki“ lanskega Koledarja svoje Psychofage, jih rotil in podil po mrzli zimi v slednjo bajto, pridobivat duš, ter jim grozil, da jih razglasi v svoji „čajtengi“ za „klerikalce“, ako mu ne pridobé takó ali takó veliko mož-kih. In tresli so se pred besedo „klerikalce“ in gulili so podplate po noči in čez dan, in ako ni šlo drugače, so trosili denar in zapeljevali z njim ljudi, kakor antikrist.

Mi smo imeli šeststih 30 svojih mož, kar jih je bilo doma, ki so nam dali besedo — no, 6 se nam jih je izneverilo vsled nasilja in lažij Burjevičevih trabantov, ali pa tudi vsled pritiska od strani trinogov-upnikov.

Ali so nas morda liberalčki pomilovali kakor so nekdanj Turki Lavdona pred Belimgradom, češ, kaj hočemo v Tominu s 24 možmi? Ne, mi smo šli v Tomin na „koražjo“ — ne, niso nas pomilovali, pač pa so se jezili na nas, ker so želeli Tumu zmago „unisono“. Da, mi smo šli za veljavo v Tomin, in še za nekaj drugega: Mi smo šli v Tomin za to tudi, da pokažemo svetu, da v Bovecu nimajo liberalci večine, — za to in še za nekaj drugega: Šli smo v Tomin tudi za to, da se zganejo vže enkrat tudi drugi trgi ter se otresejo neljubega, žulečega jarma in rešijo tesnih poveljev liberalcev.

In Kobarid, to gnezdo liberalstva, „ljuba“ domovina Burjeviča — ta je kazal ta dan mirno lice, — pač očitno znamenje, da ni tudi tukaj več, kakor bi moralo biti — po volji in želji lepega Andreja.

Nekdanj takó ponosni Tomin, metropola hribovska, je bil ta dan in one dni poparjen, miren in tih.

In šli smo in oddali svoje glasove — veselo se, da so slišali, da smo jih oddali! Kobarid je tudi pritisnil s 7 glasovi — Tomin pa, reči, z 1 — tudi dober! In ko je bila končana ta „bridka“ borba, ej tedaj pa smo Tominu v slovo še nekaterikrat zavriskali in — odšli in se peljali vedrih lic do Kobarida.

Tudi nazaj gredé nas je Kobarid mirno sprejel, česar ni navajen in združeni z vrlimi našimi Kobarideci smo se še malo, ne, izvrstno poveselili. In ko se je naš „živio“ najbolj razlegel, ko je priklopelo navdušenje do vrhunca, tedaj je pri sv. Antonu 6 X vstrelilo — toda ne mislite, da Tumu na čast, ne! In gromel je po Nemčevi sobani gromovit „živio“ papežu Leonu XIII, in gromel ljudomilemu Francu Josipu I. in gromelo je pri sv. Antonu njima na čast in — živel krščanski socializem, živel kmetjska delavska stranka in pokal je topič. — Tudi trgi bodo naši! Z nepopisnim navdušenim „živio“ se je strnil zadnji grom od sv. Antona ter se polgoma porazgubljal tja doli proti malemu Parizu. Ej, v Bovecu pa je bilo še bolj tiho in mirno kakor v Kobaridu. Kaj nam je ostalo najbolj v spominu? Gledali smo volivce, gledali in gledali. Na krščansko-narodni strani so bili sami kmetje razun par duhovnov in 1 posvetnega gospoda — na liberalni strani pa prava in ponarejena gospoda iz raznih trgov, zlasti Ajdovščine in ob njihovi strani vrsta zapeljancev in prodancev ter sužnjev — kmetov. Gospoda je držala vkup — kmet — delavec pa je stal v boju proti — kmetu — delavcu!! Žalostno, a resnično!

Iz Koprive. — Po navadi „naprednjakov“ ohladiti so si morali tudi koprivski svoje od mačka ginjeno, toda vsled padca zelo, zelo žalostno srce, seveda v „Soči“ št. 138. Zmagala je torej in sijajno katoliško-napredna stranka! Kako je to prišlo? Odgovorimo vam, da prav lahko — najlahkeje — česar pa niso bile krive volitve občinskega starešinstva, ne kaplanovi priliznenci, ne njegov namenjeni prihodnji župan ampak le kršansko prepričanje in stvarno napredno mišljenje koprivskih mož volilcev, ne pa

onih par revčkov, ničev-nevolilcev. Da, da, mi Koprivci pravimo: „Ta pa nam županil ne bo! Naj skuša pred dobro županiti sebi na njivah in premoženju, potem mogoče da ga bomo imeli za moža. Pregovor pravi: Jabolko ne pade daleč od drevesa! Sicer pa naj počaka, da mu brada zraste.“

Resnica je, da se g. kaplan v občinski volitve prav nič ni mešal. Nesramna laž je, da je vsled tega prišlo v našo vas sovraštvo. Res pa je, da so Koprivci v največji večini pravega katoliško-naprednega mišljenja, kar so tudi pokazali, ali ne onega naših 4 silno, silno revno-učenih „naprednjakov“.

Resnica pa je tudi, da je bil gosp. kaplan dan pred volitvijo na Brjah, kjer je tje grede srečal dva klaverno se vračajoča glavna „naprednjaka“, agitatorja — agenta — nevolilca.

Da je pa on tam pridgal — govoril, da pojde proč, da ne pošlje prošnje (katera je bila že na Dunaju), namigaval o smrti g. župana na Gočah (ta jim je gospod — naš g. kaplan pa ne!), o kateri oni dan še vedel ni, ampak je še le tam zvedel — to je le revno — podlo zavijanje, s katerim se hočejo naši naprednjaki pred svojimi sodrugji in generali opravičiti!

Pišete tudi da je g. kaplan obljubil, da se v politične stvari ne bo mešal in sicer še predno je bil pri nas nastavljen. Mi volilci vas vprašamo: Komu? Le na dan!

Res je, da smo se potegovali zanj, a ne na podlagi kake obljube, o kateri nihče ne ve kakor Vi. Sram Vas bodi revčki, gotovo se Vam sanja, ker ste ga preveč cuknili o volitvah... Povemo Vam tudi, da našemu g. kaplanu bi se ne godila prav nič trda, ako ne bi bil šel ne mežnar, ne kamnosek in ne Brjani na volišče, zmagal bi bil vse eno.

Povemo Vam tudi to, da naš gosp. kaplan ni hotel biti volilni mož in je bil vedno proti temu, ampak mi — mi koprivski volilci smo tako hoteli.

H koncu naj še povemo, zakaj sovražijo naši „naprednjaki“ g. kaplana in sploh č. duhovnike.

Ti učeni naprednjaki, ki tudi ob najhujšem delu culico zavežejo — pa hajd v svet v c. kr. službe (k financij), katerih nobene ne dobe (Zakaj? Pove c. kr. orožniška postaja v Dutovljah), bi radi kokoši jedli — pa ne gre. (Te revne kokoši so v vednej nevarnosti posebno po noči). Radi tega se je treba slednjič, čeravno z nevoljo poprijeti pikona, od tod jezica in naprednjaštvo!

Koprivski volilci, Opomba: Prejeli smo iz Koprive še drug po vsebini enak dopis, ki priča, kako vžaljeno je ljudstvo v Koprivi radi nesramnih napadov v „Soči“.

Iz Otaleža dne 19. dec. — Naprednjaki so se spravili kar v dveh „Primorcih“ na nas. V predzadnjem z dne 6. t. m. je neko cerkljansko revše pisalo, da je Otalež edini, ki vzdržuje cerkljansko klerikalno trdnjavo. Potem pa pravi, da ni noben volilec naše stranke volil iz prepričanja. Tega mu pa ne bo veroval nihče, kdor pozna cerkljanske razmere zadnjih desetih let. Ali se ne spominjaš, ubogo revše, kako smo ravno mi šli z zavednostjo in prepričanjem v boj proti 20-letnemu županstvu in njegovi močni trdnjavi, ko smo spoznali, kako lahko-mišljeno se vlada županija? Ali se ne spominjaš, kako je šlo takrat proti nam vse od najvišjega c. kr. uradnika do najnižjega davčnega sluga? Koliko bojev smo potem še imeli preden smo potegnili krinko vašemu patronu z obraza in smo spravili naše županstvo v tako spretno roke, kakor se zdaj nahaja! Kakor vselej, držimo se tudi danes iz prepričanja katoliške zastave: Vse za vero, dom, cesarja! Tega prepričanja smo bili ob zadnjih volitvah.

Kako pa je z vami, naprednjaki? Najprej ste upili, da se držite katoliške vere, potem ste postali socialni demokrati, a zdaj ste že naprednjaki. Kmalu vam bo tolminski Vrtovec zvrtil luknjo ter vas spravil vanjo, da boste ven „čukali“. Takrat postanete čuki iz prepričanja!

O agitaciji Andreja Gabrščka po Otaležu morda prihodnjič kaj!

V Šturjah pri Ajdovščini so pri občinskih volitvah liberalci propadli v vseh treh razredih. Prodrli so močje katoliško narodne stranke. Migremo naprej!

Iz grahovske županije. — Za deževno nočjo prišel je dežeren dan, zloglasni 16. november t. l.: dan volitve na Grahovem. Dež je lil kakor ob vesoljnem potopu. (Zato se je pripeljal Tol-

minski Noe v elegantni barki na Grahovo.) — Hudourniki in potoki drvili so se grmeč in bobneč v globoko Baško dolino. Nesli so seboj zemljo in kamenje; poznali niso nobene ovire. — A, kakor bi hoteli kljubovati besnečim naravnim silam, kakor bi hoteli tekmovati z bobnečimi vodami, korakali so naši krepki Tirolci sredi tibe, gluhe teme na volišče, da bi pokazali tam očitno, da so in hočejo ostati zvesti „veri, domu in cesarju“. — Da, bilo je res videti, kakor bi bil hotel Bog sam s takimi zaprekami poskusiti zvestobo naših mož. In, slava možem; prestali so to poskušnjo častno! — Toda za prvim udarcem prišel je drug, še hujši: — propadli smo nepričakovano. — Je-li pa morda to potrl srca naših volilcev? — Ne; ampak sladka zavest, da so šli v boj za sveto stvar, jih je navduševala, da so nazaj grede veselo in oduševljeno peli cesarsko himno in druge narodne pesmi. —

Peti december pa pokazal je v Tolminu, da so šli kimovci grahovskega „eksmožnarja“ po deževju v ogenj ne za dva „deželna“, ampak za dva „deževna poslanca“. — Po vodi sta šla povodna moža. — Vendar se pa Vrtovec še lahko tolaži s Horacijem: „Non omnis moriar“ (Ves ne umrjem) — dolgovci ostanejo.

Po 5. decembru, t. j. po onem dnevu, ko je šel „ribelovcem“ v Tolminskih kinetskih občinah up po vodi, bila je „nemška dežela“ naenkrat vsa — v ognju. Prvo sporočilo o naših zmagi v Tolminu dobili smo na sv. Miklavža dan s Podbrške trdnjave. Vihranje slovenske trobojnice in streljanje s topiči naznanjalo nam je, da „još Tolminska ni propala“, če tudi je — Grahovska. Takoj drugega dne pokalo je v Stržiščih, da se je celo resna starka, Črna prst, smejala. —

Slovesen sklep zmagoslavja bil je pa 9. decembra v Nemškem Rutu. Grmelo je tam kar več ur neprenehoma, in sive Peči so nam z glasnim odmevom klicale: Trdno stojte, nikar se ne bojte!

„Topiči naši pokajo, Tolminske gospe jokajo; Ker blizu je usodni dan, Ko bo Tolmin — krotak, skesan“.

Žalostna znamenja na kmetih. — (Konec.) Zdj se napotim v vas. Pot mi je utrudila noge, treba poiskat kaj kosila. Stopim kar v prvo krčmo. Poldne zvoni. Tu najdem že razne pive, katerim se je že na obrazu bralo, da ljubijo „literček“. Da jih ne motim, grem dalje v drugo sobo. Tu pa kvartajo, kedaj so pokosili, za milega Boga! Pozdravim in se usedem. — Kvartači z dopijonom sredi mize! Vse križem upije, tolče po mizi in tako preklinja, da me je kar groza spreletala. Tudi tu ne manjka ošljanja in streljanja, ker brez kletvine, pravi današnji svet, se nič ne opravi. Tega upitja nisem mogel prenašati. Plačam in grem naprej. Zunaj krčme zvem, da kvartači so sami mladi gospodarji, ki imajo doma otroke brez moke in soli in da igrajo že od osme ure, vsi brez maše!

„Za milega Boga!“ zdihnem. Ljudje nemajo več nobene vere in nobene postavne ure! Nesrečno slabo berilo je ljudi skoz in skoz že pokvarilo.

Obrnem se naprej ter jo mahnem v drugo kraško vas. Imel sem tam prijatelja. Ura je dve. Tu pa pritkavajo v zvoniku za blagoslov. Otroci tekajo po vasi, za zidom vidim igro za denar. Igra kakih petnajst šolskih otrok. Nekaj starih ženic se pomika proti cerkvi. Tropa deklic se zbira za voglom hiše. Na dvorišču krčme vse križem igra z krogliami. No! bolje balanje ko kvartanje. Kvarte so zapeljive in niso za kmečko ljudstvo. Strastno kvartanje pripravi veliko ljudi ob premoženje in na beraško palico. Poštena krčma bi kvart malo ali nič poznati ne smela.

V krčmi že vse natlačeno! Zvon utihne, blagoslov prične; nekaj ljudi se zateče proti cerkvi, večina pa ostane v krčmi. O krčmar, krčmar! si mislim in molčim. Kje so občinski možje?

Zadosti mi je bilo! Spijem kozarček črnega in se napotim domov proti mestu. Po poti premišljujem spremembo ljudstva in časa. S takim življenjem mora priti ljudstvo ob vse, ob čast, premoženje in — blagoslov božji. Ne, enkrat ni bilo tako!

„Ljudstvo! vrni se nazaj!“

Potrjen zakon. — Načrt zakona zastran razdelitve občinskih zemljišč na Bukovem v cerkljanski županiji je na najvišjem mestu potrjen. Za spretnega zemljemerca je zdaj mnogo dela na Cer-

kljanskem, ker se imajo razdeliti tudi obsežna občinska zemljišča v Otaležu, v Oreheku in menda še v dveh ali treh drugih občinah.

V Ozeljanu so vdrli neznani tatovi v noči od 18.-19. t. m. v prodajalnico g. A. Špacapan-a. Ker niso dobili drugega denarja, pobrali so le za kaceh 20 K drobiža, vse drugo pa so pustili pri miru.

Ustanovitev „Kmetijske zadruga v Levpi na Kanalskem. — V nedeljo, dne 22. t. m. smo imeli osnovni shod naše nove „Kmetijske zadruga“ in po dolgem nameravanju in obotavljanju smo jo vendar enkrat ustanovili. Smililo se nam je ljudstvo, ki ima lepe prideleke n. pr. mleko, maslo, hruške (pettorali), jabolka itd. a vse to daja po jako nizkih cenah, ker prekupeci hočejo imeti vsak nekaj dobička. Na prošnjo našega č. g. kurata nam je veleštovani nadučitelj iz Ročinja, g. L. Pavlin, preskrbel pravila in sam se potrudil v Levpi, kjer je govoril o koristi „kmetijske zadruga“ in svoje predavanje pojasnjeval s zanimivimi podatki iz mlekarke stroke. Naša zadruga se bo pečala s sadjerejo, trto-rejo, posebno pa z mlekarstvom, za kar je naš kraj jako sposoben. Ker je pa naša duhovnija jako raztresena, ustanovili smo „kmetijsko zadrugo“ tako, da bode centralna mlekarica pri Škodnikih, a smetana se bode nabirala z enim strojem (Alpha-Separator) pri sv. Stefanu, z enim pa Zavrhom, tako, da bode vsem udom ustrezno. Vsak dan bi se smetana nesla v osrednjo mlekarico. Kadar bode pa žvižgal hlapec po Soški dolini, bomo lahko vsak dan cele hektolitre mleka svežega oddajali v Trst. — Četudi je napredna stranka hotela zape-ljati oje v stran, kakor trmasta krava, vendar so bili enoglasno izvoljeni v odbor gg. J. Grilanc, načelnikom, g. učitelj Franjo Golja, tajnikom in blagajnikom, Peter Ipavec, nam. načelnika, Franc Jug (52) in Andrej Brezavšček (89), odbor-nikoma. Dalje so tudi izvoljeni trije po-sestniki kot nadzorniki. V panogi sa-dja r s t v a se bode skušalo gojiti jabolka: dunovke (Rosmarinapfel, beli rožmarinčki) dalje tudi pariški kosmač (Rombour du Paris, Reinette du Canada). V trto-reji bo treba se posebno ozirati na Riparia Portalis, Gloire du Montpelier in posebno na Rupestris monticola, ker na tej pod-lagi imamo že 3 letne cepljenke, ki so imele že enkrat grozljive. Poskusi trtnega cepljenja v suho (s plutovino) in v ze-leno so se dobro sponesli. Slednjič bode-tu zahvala izrečena našemu g. kuratu, a tudi trem gg. sosednim učiteljem, ki so izdatno s svojim uplivom pripomogli k ustanovitvi toli koristne zadruga. Bog daj svoj blagoslov — — — slava c. k. vlada pa denar v obliki podpore! Potem bomo videli, je-li kmetu še pomagati, ali ne! Od 26 udov je napovedanih 63 krav, a pričakovati jih je še trikrat toliko! Zato smemo novemu društvu čestitati in želiti, da bi premagalo starokopitnost in kon-servativnost naših sicer poštenih posest-nikov! —

Ud „Kmetijske zadruga“ v Levpi.

Utonil je dne 18. t. m. popoldne 4 leten otrok Alojzija Lozarja p. d. pri Lukeu v Vrtovinu. Ko so ga domači po-grešili, šli so ga vsi iskat. Po dolgem iskanju ga je slednjič našel žalostni oče mrtvega v apneni jami, ki je bila z vodo napolnjena. Vsi sosedje in znanci soža-lujejo k žalosti nesrečne družine.

Grozovita nesreča se je pripetila pred kratkim opoldne na Dunaju. Pri ruskem duhovniku Nikolajevskem usluž-bena dekla Zwinauer je snažila okna. — Postavila je v to svrhu lestvo na zaboj za premog. Lestva se ji je izpodmaknila in padla je iz četrtega nadstropja na tla, kjer je obležala z razbito glavo. Bila je v hipu mrtva.

Koliko konj se je porabilo v Južni Afriki? — Od začetka vojne do danes so Angleži transportirali v Južno Afriko 250.000 konj in 100.000 mul. Sedaj so naznanjeni zopet veliki trans-porti iz Amerike in Ogerskega.

Obrednik za organiziste. — Nova knjiga „Obrednik za organiziste“ nam je prišla v roke, ki jo je ravnokar izdal č. g. M. Štraki koralist stolne cerkve v Ma-riboru in jo lepo tiskala „Tiskarna sv. Cirila“. Ta knjiga bode organizistom, cerkvenim pevcem in drugim pobožnim ose-bam, kojim je mar za lepo cerkveno petje, dobro služila. Cena v platno ve-zani knjigi z rudečo obrezo 1 K 6 v proti predplači pri založniku.

Kedaj naj gnojimo vinograde? Najboljši čas za gnojenje je pozna jesen

in zima. Ker je treba trti osobito ob cvetu mnogo moči, da ne oprhne, zato je boljše gnojiti vinograd prej nego pozno.

Kako naj gnojimo vinograde. — Najbolje je gnojiti trte v grabnjah, ki jih izkopamo med trtnimi vrstami. Take grabne izkopati je k večjemu 10 cm glo-boko in ne pol metra, kakor delajo ne-kateri. V taki globočini se ne more gnoj razkrajati in začne gniti.

Odmenev sezanskih volitev! — Naši naprednjaki so torej zmagali s tu-jcem, kateri pa ni iz Štajerskega, ampak z Dolenjskega doma. Kako da je ta člo-vek na Krasu znan (kakor njemu Kras), se je razvidelo pri volitvi.

Nekateri „napredni“ volilci še nje-govega imena niso znali izgovarjati. Smeh nam je uhajal, pa tudi pomilovanje, ko smo slišali: g. dohtar Dreio, gosp. dohtar Drea, g. dohtar Dreja, eden celo nje-go-vega imena ni znal, zato mu je hitro znani učitelj škrlatatega obraza in nosa (kateri se je najbrž v svoji sladki ginje-nosti tako spozabil, da je kar 2 listka dal za volilno komisijo) šepetal: Treo — Treo in res mož v strahu zine: Trejo! Sramota za Kras! Volilec.

Nekdo je našel na vipavski cesti dne 22. novembra denar in reko drugo reč zraven. Kdor misli, da bi bil denar njegov, naj se oglasi pri upravnistvu našega lista.

Išče se neko Marijo, služečo v Go-rici, staro okoli 44 let, ki ima brata Stefana, poročenega v Gorici. Ona je rodom iz Levpe, oziroma iz Kala. Oseba, kijo išče, ne ve njeaega priimka. Radi važne zadeve naj se blagovoli dotična oglasiti pismeno pri podpisani.

Franciška Zimic, v Gorenji vasi, pošta Kanal.

Socijalne drobtinice.

Shod socijalnih demokratov v Renčah. — Včeraj je bil shod soc. de-mokratov v Renčah. Na shodu je govoril socijalist Linhard. Odgovarjal mu je preč. g. župnik Pavletič. G. komisar je moral radi nesramnih napadov na sv. vero in katoliško cerkev shod zaključiti. — Opo-zarjamo slovenske rojake znova na to najnovejšo nevarnost. Soc. demokratje uče sicer marsikatero zdravo načelo, a uče tudi mnogo krivih nauk, katere smo katoličani dolžni pebijati.

Najnovejša Rotsildova bilanca. — Ravnokar priobčujemo listi bilanco du-najske Rotsildove družine za mesec junij. Dunajski Rotsild izkazuje aktiv saldo: 11 milijard, 116 milijonov, 594 tisoč, 6 sto 72 kron 12 vin. Na leto pri 4 odstotkih donaša ta denar okoli 440 milijonov kron, na dan dohodka 1.200.000 kron, na uro 50.000 kron dohodka, na minuto 833 kron dohodka in na sekundo 13 kron dohodka. Liberalci teh velikanskih svot nočejo videti in puste Rotsildovo premoženje pri miru.

O zasebni lasti. — 17. Dokazano je tedaj, da si človek pridobiva last z delom, ki pa ni, da bi mo-ralo biti pretvarjajoče ali pa združeno z naporom. Sedaj ho-čemo dokazati, da mora delo, s katerim si pridobivamo last, izvirati iz proste volje člo-veške t. j. biti svobodno ali prostovoljno.

To resnico nas uči goli razum! Človeku je namreč, kakor smo že pre-mišljevali, vrojeno pravo pridobivati si last. Naravno je, da si jo pridobiva z izvrševanjem tega prava. Izvrševati ka-koršno-koli pravo pa je nemogoče brez proste volje ali celo proti volji. To je tem manj mogoče, ker so z lastjo zdru-žene tudi razne dolžnosti, kakor hočemo v nadaljni razpravi pojasniti. Ako bi si človek ne pridobil lasti se svojo prsto voljo, bi ga tudi omenjene dolžnosti ne mogle vezati. Iz tega sledi tudi da si člo-vek, ki nima uma in dosledno tudi ne proste volje, ne more pridobivati lasti v pravem pomenu besede. Isto treba trditi o otrocih. Toda o tem v posebnem poglavju!

Dalje! Pozemeljska dobra nam Bog ponuja kot sredstva v dosego zadnjega na-mena. Niso pa vsa sredstva vsakemu človeku primerna. Kar je meni koristno, je tebi škodljivo ali vsaj neprimerno. Zato mora imeti človek svobodo, da si prosto voli, kar mu je najbolj primerno in koristno ali z drugimi besedami: Delo, s katerim si pridobivamo last, mora biti svobodno. To je tem bolj umljivo, ker ima človek celo prsto voljo, da dela

dobro ali slabo, da se izveliča ali pogubi!

Delo, s katerim si pridobivamo last, mora tedaj izvirati iz proste volje t. j. biti svobodno!

Za kratek čas.

Dober odgovor pohujsljiven.

Na pol odraslo dekle žene živinco s paše domov, spredaj tudi osla. Blizu vasi jo sreča razposajen gospodič iz mesta, ki jo nagovori: „Ivanka, ali poznaš županovo Misko v vasi?“ Ona: „Kaj pa da jo poznam!“ Gospodič: „Ali bi jej hotela nesti moj poljub?“ Ona: „Oprostite, gospod, medve nisve nič kaj prijatelji. Ako pa že hočete, dajte svoj poljub tam spredaj mojemu oslu, on ga gotovo odda, ker gre blizu županove hiše, ko Miska na pragu stoji.“

Narodni pregovori in izreki. — (Nabral J. Volkov).

Lesnika počasi dozoreva.

Zadetel se pod hudo šibo.

Suh ko sedem slabih letin.

Hudi z rešetom po vodo.

Mravljo praša na poti: Kam greš? (Se mudi.)

Leze kakor bi ploč vlekel.

Če človek preveč zevne, pa požreti ne more.

Nož padel z brusa.

Dve železi hkratu v ognju.

Gad sam sebe ugriznil.

Sršena povohal.

(Dalje pride).

Prodajo se takoj

nove orglje

s 4 actavami in 3 registri.

Principal, Octava, Flauta za 100 kron

in

harmonij

s 4 octavami z močnim glasom za 50 kron.

Več se poizve pri Janezu Kacin v Otaležu p. Idrija.

Iz zapuščine

dr. Ivana Križaniča

stolnega dekana

in iz lastne zaloge

poročamo sledeče knjige:

1. Razlaga novega Velikaga Katekizma I. in II. del. Oba staneta 6 K, elegantno vezana 7 K 40 h. Po pošti 30 h. več.

2. Monsignore Fran Košar, hišni prelat sv. Očeta, knez, škof, konz. svatovalec, infilirani stolni dekan lavantinski. (Kakih 30 izvodov.) Znižana cena 60 h, s pošto 70 h.

3. Bela žena ali Prva reč med štirimi poslednjimi. Drugi popravljeni in pomnoženi natis. Komad sedaj po 20 h, s pošto 25 h.

4. Rimska božja pot ali slovenski romarji. Cena sedaj 20 h, s pošto 25 h.

5. Sveto Vodilo z raznimi molitvami in pobožnostmi za šolske sestre III. reda sv. Franciška. Velja v platno vezano 2 K 80 h, v usnje z zlato obrezo 3 K 50 h. Po pošti 20 h. več. — Sveto vodilo je posebno primeren molitvenik za dekleta in žene tretjerednice. Spisan je kakor nalašč za nje ter obsega različne pobožnosti, katere opravljajo tretjerednice med letom.

6. Molitvenik za gojenke zavoda šolskih sester iz III. reda sv. Franciška v Mariboru. Stane v platno vezan z rdečo obrezo 1 K 40 h, v usnje vezan z zlato obrezo 2 K. Po pošti 20 h. več. — To je najnovejši molitvenik ter obsega razven navadnih molitev različne pobožnosti: v čast presvetega srca Jezusovega in Srca Marijinega, v čast Božje previdnosti, brezmadežnega Spočetja Device Marije, sv. Jožefa, sv. Antona, sv. Alojzija, sv. Filomene itd. Spisan je v prvi vrsti le za domače gojenke, vendar pa je tako urejen, da služi izborno posebno onim dekletom, ki stopijo iz šole, pa vsem samskim tretjerednicam. Urejen je po novem katekizmu ter se dobiva v slovenskem in nemškem jeziku.

Zavod šolskih sester v Mariboru.

Naročila sprejema tudi

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

poroča prečast, duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Jakob Šuligoj

urar v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 25,

poroča svojo

prvo slov.

urarsko

delavnico

in poprav-

ljavnico ter

zalogo ur

vseh vrst in

kakovostij, na

dalje razno-

vrstne šival-

en stroje najnovejših sistemov in najboljše kakovosti, vse po zmernih cenah. — Vsako popravo je jamči eno leto, šivalne stroje za pet let.

Martin Šuligoj,

urar v Kanalu

poročam svojo zalogo šivalnih strojev raznih in najnovejših sistemov.

Ker je to le postranski zaslužek in stanujem na deželi, mi je mogoče postreči z najnižjimi cenami.

Dajem tudi na obroke. Garancija pet let.

Cotič Peter

čevljar

v Gosposki ulici hiš. št. 11

(tik zaloge pohištva g. Breščaka)

sprejema naročila vsakovrstnih čevljev bodisi črnega ali navadnega izdelka po ugodnih cenah.

Lastnikom konj!

Podpisani naznanjam, da sem si nabavil najnovejšo vrsto stroj z zračnim pritiskom

za striženje konj.

S tem strojem se ostriže konja v najkrajšem času lično in snažno.

V slučaju potrebe zadostuje poziv po dopisnici. Konja ostrižem na lastnikovem domu po jako zmerni ceni.

Za blagohotna naročila se toplo priporočam

Franc Čoš,
Rubije pri Gorici.

Najboljša krma za živino
je

KOKOVA ZMES

katere se sedaj rabi kot hrana za živino in zlasti za isto, ki daje mleko, potrjeno od

prof. dr. Pott-a
v Monakovem (Bavarsko).

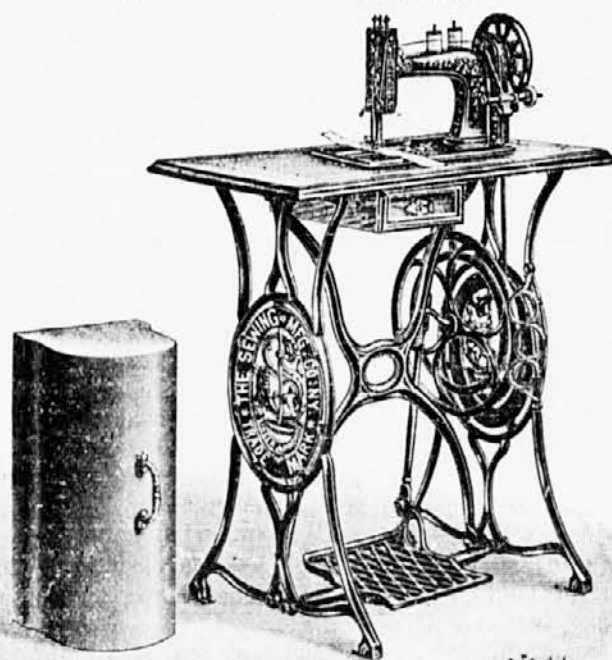
Dobiva se na prodaj edino pri trgovcu

Josipu Komelu,
ulica proti Soškemu mostu št. 67 (prej K. Sirk) in podružnici v Stolni ulici št. 4.

Uzorec z navodili se razpošilja brezplačno.

Saunig & Dekleva

v Gorici.

Pred konkurencijo nič strahu!!!

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice

z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico (Varstvena znamka) popije. — Okrepé želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

C. kr. priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač in irgovce

M. P O V E R A J,

na Travniku št 5.

Naznanjam častitim gospodom odjemalcem in damam, da sem se preselil s svoje krojačnice in trgovino, iz prejšnjih prostorov na Travniku št. 22 v goriznačene prostore na Travniku št. 5.

P. n. občinstvu poročam svojo izborna zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotovih oblek, sobne in dežne plašče, vsakovrstno možko perilo, srajce Jäger spodnje hlače ter nogovice, oficirske in uradniške priprave, sploh vse, kar je treba paradižnim oblekam za vsaki stan.

Izdeluje se haveloke, sako, pelegrine in finije obleke za gospe po najnovejši modi.

Blago se prodaja na meter tako po ceni, da je z menoj nemogoča vsaka konkurenca.

Edina prodaja finih dežnikov iz tovarne odlikovane z zlato svetinjo na pariški razstavi. Vstrežem vsakemu naročilo in po vsaki modi.